

Fylkesmannen har fått føringer fra Miljødirektoratet og Miljøverndepartementet om å bruke forurensningsmyndigheten til å tilpasse utslippstillatelsene etter vannforskriftens krav. Med hjemmel i § 14 i forurensningsforskriften kan Fylkesmannen sette strengere utslippskrav eller tilleggskrav enn kravene i forskriften, eller kreve annen lokalisering av utslipp eller nekte utslipp hvis vi mener at dette ikke er akseptabelt i forhold til resipientens tålegrense. Vannkvalitetsmålet om god miljøtilstand i vannforskriften er et forpliktende mål som skal oppfylles så langt dette er teknologisk og samfunnsøkonomisk mulig.

Sentrale utviklingstrekk frem mot 2021 vil være kraftig befolkningsvekst i kommunen og avløpssystemets sårbarhet i forhold til klimaendringer med økt avrenning og nedbørintensitet. Det er viktig at kommunen er bevisst på hvorledes kombinasjonen av vekst (økt andel tette flater) og klimaendringer fremover vil påvirke utformingen av tiltak.

Renseanlegg og avløpshåndtering:

Fylkesmannen har et hovedansvar for å ha oversikt over helheten i vassdraget og utslippsituasjonen og vi har i lengre tid sett at kommunen har store utfordringer knyttet til avløpsrensningen.

Nitelva er et sårbart vassdrag og er sterkt påvirket av forurensinger. Det finnes betydelig kunnskap om miljøtilstanden og flere elvesegmenter har moderat og dårlig vannkvalitet og er i risiko for ikke å oppfylle målet innen 2021. Nittedal kommune som oppstrømskommune har en spesiell viktig rolle med å minske sine egne utslipp slik at minst mulig forurensninger påvirker vassdraget lokalt og regionalt. Hvorledes en håndterer avløpssektoren og ikke minst de store punktutslippene til Nitelva fremover, vil være en viktig regional faktor knyttet til vassdragssamarbeidet mellom Nittedal, Skedsmo, Lørenskog, Rælingen og NRA.

En helhetlig vannforvaltning vil også ha fokus på mål knyttet til vannets egnethet for bruk. De kommunale utslippene blir spesielt viktige for bl.a fremtidige mål knyttet til hygienisk vannkvalitet i Nitelva. Dette kan være krevende med hensyn på arealpresset langs Nitelva og økende befolkning i nedbørfeltet.

De høye, forpliktende vannkvalitetsmålene vil få store konsekvenser for alle som påvirker vassdraget. Det må settes inn omfattende tiltak i samtlige sektorer med utslipp til Nitelva, skal en lykkes med å nå miljømålene for hele vassdraget innen 2021. I denne regionen er avløpsrensingen og lokalisering av utslipp spesielt viktig på grunn av Nitelva som sårbar resipient.

Nittedal kommune har de siste årene tenkt langsiktig og forberedt seg inn mot en regional renseløsning, slik at avløpshåndteringen ikke skal hindre en ønsket utvikling av kommunen. En renseløsning velges vanligvis for et tidsperspektiv av 40 år, dvs. inn mot 2050. Det er dette tidsperspektivet som legges til grunn for avløpsplanleggingen. En nedleggelse av de tre rensesanleggene Rotnes, Åneby og Slattum til en annen resipient betyr at utslippet til Nitelva reduseres årlig med ca. 700 kg fosfor regnet ut fra dagens utslippsmengder. Dette vil være et vesentlig bidrag for fremtidig vannkvalitet i vassdraget og vil vise kommunens målsettinger for et renere vassdrag. Hvis tiltaket ikke gjennomføres vil kommunens utslipp ha økt som følge av befolkningsveksten. I tillegg vil fortettinger med økt andel tette flater og klimaendringer påvirke utslippene til Nitelva fremover.

Nedleggelsen av de tre rensesanleggene vil balansere de omfattende utslippsreduksjoner som må gjennomføres innenfor andre sektorområder med utslipp til Nitelva (avløp spredt bebyggelse, jordbruk og tiltak i nedstrømskommunene).

Fylkesmannen har i sitt brev av 29. 10.2013 bedt kommunen foreta et valg av regional løsning innen 1.mars 2013. Det er omfattende planlegging og tilrettelegging som må gjennomføres før 2021.

Slattum rensanlegg, som kommunens største rensanlegg, har et betydelig vedlikeholdsetterslep. Dette innebærer at det må sikres kvalitet på utstyr og en oppdatering av styringsystemene slik at det ikke oppstår ekstraordinære utslipp til Nitelva frem mot nedleggelse. Et slikt krav er utformet som vilkår i tillatelsen.

Ledningsnett og klima:

Vi har i tillatelsen satt strenge krav til dokumentasjon av utslipp fra overløpene i pumpestasjonene for at kommunen skal ha god utslippskontroll og for at en skal se effekter av tiltak som gjennomføres i kommunen.

Fylkesmannen legger vekt på i vilkårene i tillatelsen at det skal foretas risikovurderinger av avløpssektoren for å identifisere risikopunktene og iverksette handlingsplaner for disse. Økte nedbørmengder og- intensitet som følge av et klima i endring vil skape problemer for avløpssystemet og føre til økte utslipp av forurenset avløpsvann via overløp og lekkasjepunkter på avløpsnettet hvis ikke mottiltak settes inn. En stadig fortetting av utbyggingsområder, med sterk økning av tette flater, endrer avrenningsmønsteret for overvann vesentlig. Vi forutsetter derfor betydelig kommunal satsing på lokal overvannshåndtering, og at dette vil være et krav i alle reguleringsplaner.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planleggingen og gjennomføringen av nye ledningsnettraseer som kan påvirke naturmangfoldet. Vi forutsetter at det er innhentet tilstrekkelig kunnskap om sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter i forhold til planlegging og gjennomføring av tilknytningen av nye utbyggingsområder til eksisterende avløpsnett.

Fastsettelse av gebyrsats for saksbehandling:

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

Fra 1. januar 2007 endret Miljøverndepartementet forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyrer for forurensningsmyndighetenes arbeid med tillatelser etter forurensningsloven.

Det skal betales gebyr for saksbehandlingen. Fylkesmannen gjør her vedtak om at gebyrsats 3 benyttes i tråd med forurensningsforskriften § 39-4. Faktura med innbetalingsblankett pålydende kr.52.300.- ettersendes fra Miljødirektoratet.

Kommunens avløpssystem plasseres i risikoklasse 3.

Klageadgang:

Vedtak om saksbehandlingsgebyrets størrelse samt vilkår i utlippstillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker fra mottatt brev. Klagen bør begrunnes og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Anne- Marie Vikla
fylkesmiljøvernssjef

Are Hedén
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi: Vannområde Leira- Nitelva

Vedlegg

1 Vilkår i utlippstillatelse for Nittedal kommune på avløpssektoren

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

HOVEDKONTOR OG POSTADRESSE: TORDENSKIOLDSGT.12, POSTBOKS 8111 DEP. - 0032 OSLO
TELEFON: 22 00 35 00 - TELEFAX: 22 00 35 35 - TELEFAX FOR MILJØVERNAVD. 22 00 36 58.

UTSLIPPSTILLATELSE FOR KOMMUNALT AVLØPSVANN NITTEDAL KOMMUNE

I medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 (forurensningsloven), § 11,16,18 og kapittel 14 i forurensningsforskriften gir Fylkesmannen i Oslo og Akershus tillatelse til Nittedal kommune for utslipp av kommunalt avløpsvann. Tillatelsen er gitt på nærmere angitte vilkår med hjemmel i § 16 i forurensningsloven.

Nittedal kommune
Postadresse. PB. 63, 1483 Hagan
Epost: postmottak@nittedal.kommune.no
Org.nr. 971643870

Risiko klasse: 3
Tillatelsen gjelder fra: 02.12 2013 og erstatter tillatelse av 09.12.1996

Dato: 02.12.2013

Are Hedén
seksjonssjef

Simon Haraldsen
senioringeniør

INNHALDSFORTEGNELSE

1. TILLATELSENS RAMME

2. UNDERSØKELSER, UTREDNING OG RAPPORTERING MED FRISTER

3. MILJØRISIKOVURDERING-HÅNDTERING OG BEREDSKAPSMESSIGE TILTAK MOT AKUTTUTSLIPP

3.1 Klimatilpasset risikovurdering

3.2 Risikohåndtering

3.3 Beredskapsplan

3.4 Varslingsplikt

4. FUNKSJONSKRAV

4.1 Krav til totalutslippet

4.2 Utslippskrav

4.3 Prøvetaking

4.4 Utslipp fra overløp på transportsystemet.

5. OVERSIKT OVER ALLE PUNKTUTSLIPP

6. RESIPIENTUNDERSØKELSE OG OVERVÅKING

7. PLAN FOR REDUKSJON AV FREMMEDVANN OG PLAN FOR FORNYELSE AV LØPSNETTET

7.1 Generelt

7.2 Plan for reduksjon av fremmedvann til avløpsnett

7.3 Plan for fornyelse av avløpsnett

8. PÅSLIPP TIL AVLØPSNETTET

9. KRAV TIL ÅRSRAPPORTERING

10. INTERNKONTROLL

11. GENERELLE VILKÅR

11.1 Utslippsbegrensninger og plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

11.2 Ansvarsforhold

11.3 Tilsyn

1. TILLATELSENS RAMME

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder utslipp av avløpsvann for større tettbebyggelser over 2000 personekvivalenter.

Kommunen skal ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse(areal) og størrelse (pe beregnet BOF₅ etter NS 9426).

Ved utbygging av kommunens infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomheten som medfører utvidelse av tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens utbredelse og størrelse oppdateres.

Tillatelsen omfatter avløpsanlegg for transport og behandling av avløpsvann og overvann som framgår av tabell1, samt slambehandling og overvåking av resipient.

Tabell1: Avløpsanlegg som omfattes av tillatelsen.

Renseanlegg	Største ukentlig middeltilførsel 2012. Ant. pe BOF ₅	Største ukentlige middeltilførsel forventet* i Antall pe BOF ₅	F-maks faktor bruk for omregning til største ukentlige middeltilførsel
Rotnes	9986	2015: 10 413 2021: 11 321	1,5
Åneby	6455	2015: 6731 2021: 7318	1,5
Slattum	15 784	2015: 16457 2021: 17 892	2,0

*årlig vekst. 1,4% i gj. snitt

1.2 Miljømål for Nitelva

Med ny vannforvaltning i 2007 (Vannforskriften) ble det innført skjerpede krav til vannkvalitet i vassdrag, innsjø, grunnvann og kystvann. Dette medfører strengere utslippskrav enn i tidligere utslippstillatelse.

Fylkesmannen skal som forurensningsmyndighet og sektormyndighet for byer og større tettsteder (kapittel 14 i forurensningsforskriften) bidra til at vannkvalitetsmålene i Nitelva oppnås innen 2021. I tillegg bedre utslippsdokumentasjon og overvåking knyttet til tilstand og mål som er tilpasset vannforskriftens krav.

1.3 Naturmangfoldloven

I henhold til Naturmangfoldlovens § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes utfra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Ved gjennomføring av tiltak skal det i følge § 12 i loven søkes å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet ved å ta utgangspunkt i teknikk, driftskostnader, lokalisering m.m. som gir de beste resultatene. Dette blir spesielt viktig i forbindelse med utvidelser/ombygginger og utvidelser av ledningstrasseer.

2. UNDERSØKELSER, UTREDNINGER OG RAPPORTERING MED FRISTER

Referanse	Dokument/Plan som må utarbeides	Tidsfrister
3.0 Krav til miljørisikovurdering og håndtering	Miljørisikovurdering Handlingsplan og oppdatert beredskapsplan	Innen 01.06.2014
5.0 Oversikt over alle punktutslipp	Årsrapport	15.03 hvert år
6.0 Overvåking av vannkvalitet	Program for resipientundersøkelse	I samråd med vannområdeutvalg og VRM*
7.0 Plan for reduksjon av fremmedvann	Handlingsplan	Innen 01.11.2014
8.0 Program for fornyelse av avløpsnett	Politisk behandlet program	Innen 01.11.2014
9.0 Påslipp til avløpsnett	Kartlegging industri	Innen 01.01.2015

* VRM- vannregionmyndighet

3. MILJØRISIKOVURDERING – HÅNTERING OG BEREDSKAPSMESSIGE TILTAK MOT AKUTTUTSLIPP

3.1 Klimatilpasset risikovurdering av avløpssystemet.

En klimatilpasset miljørisikovurdering skal gjennomføres innen 01.06 2014.

En kritisk gjennomgang av forhold som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp skal foretas. Herunder en analyse av konsekvensene av klimaendringer for avløpssystemet. Risikoreduserende tiltak skal identifiseres med hensyn til hendelser med uakseptabel risiko. Identifikasjonen av mulige tiltak gjøres utfra de farer, hendelseskjeder og konsekvenser samt vektning av disse som er beskrevet i risikoanalysen. For hvert av tiltakene skal det vurderes risikoreduserende effekt.

3.2 Risikohåndtering

En handlingsplan for risikohåndtering skal utarbeides innen 1.06.2014 som viser planlagt gjennomføringen av risikoreduserende tiltak i tid, herunder klimatiltak.

På bakgrunn av risikovurderingen utarbeides en handlingsplan for forebyggende tiltak som viser tiltaksprioritering, beslutninger om tiltak og planlagt gjennomføring av tiltak i tid. I planen bør det fremgå et resultatoppfølgingsystem på effekten av gjennomførte tiltak.

3.3 Etablering av beredskap

En beredskapsplan skal foreligge samtidig med vurdering av tiltak .

På bakgrunn av farer, hendelseskjeder og konsekvenser som er identifisert etableres oppdateres beredskapsplan mot akutt forurensning. Beredskapen skal være dimensjonert i forhold til de aktuelle hendelser som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal dokumenteres i en beredskapsplan. En beredskapsplan skal kontinuerlig evalueres.

3.4 Varslingsplikt

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av betydning skal omgående varsles Fylkesmannen. Varslings skjema finne på Fylkesmannen.no/skjemabibliotek. Kommunen skal innhente godkjennelse fra Fylkesmannen ved planlagte tiltak/arbeid som medfører direkte utslipp mer enn 1000 pe i over 1 time eller en tilsvarende utslippsmengde. Dette gjelder også for mindre utslipp dersom utslippet får betydning for kommunenes overholdelse av tillatelsens krav. Tilsvarende grense gjelder også for akutt utslipp.

4. FUNKSJONSKRAV

4.1 Krav til totalsystemet

Kommunen skal arbeide for å få et optimalt samvirke mellom ledningsnett og renseanlegg med hensyn på å driftoptimalisere det totale avløpssystemet.

Kommunen skal medvirke til at det utvikles gode driftsproedyrer og rutiner mellom drift av renseanlegg og det tilhørende avløpssystemet med pumpestasjoner for å utnytte behandlingssystemet optimalt og minimalisere utslipp.

4.2 Utslippskrav

Utslippene fra renseanleggene Slattum, Rotnes og Åneby flyttes ut av Nitelva og over til en annen og mindre sårbar resipient innen 2021.

Til nedleggelsen av renseanleggene finner sted fastsettes minimumskravene i forurensningsforskriften:

Tabell 3: Grenseverdier for utslipp av rensset avløpsvann.

Renseanlegg	Kontrollparameter	Krav	Antall prøver
Rotnes	Total fosfor (tot.P)	Minst 90% -årlig middelverdi	12 ukeblandprøver
Åneby	Total fosfor (tot.P)	Minst 90%-årlig middelverdi	12 ukeblandprøver
Slattum	Total fosfor (tot.P)	Minst 90% -årlig middelverdi	24 ukeblandprøver
Slattum	Kjemisk oksygenforbruk (KOF) Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Inn – og utløpsprøver.	24 døgnblandprøver

Rotnes og Åneby	Kjemisk oksygenforbruk (KOF) og Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Inn- og utløpsprøver	12 døgnblandprøver
-----------------	--	----------------------	--------------------

Kravene på parametere og antall er i henhold til forurensningsforskriftens § 11. På grunn av nedleggelsen av renseanleggene settes kravene til fosfor som standardkrav etter forurensningsforskriften.

Tilhørende overløp i/ved renseanlegg et skal måles og inkluderes i beregningen av renseeffektene.

Unormale verdier av tungmetaller utover det normale i avløpslammet skal varsles Fylkesmannen.

4.2.1 Oppgraderinger i Slattum renseanlegg

Anlegget krever oppgraderinger. Utsifting av utstyr som styringsystemer m.m. er påkrevet for 2015, da anlegget er nedslitt, med risiko for ekstraordinære utslipp. I tillegg har renseanlegget liten restkapasiteten for vekst i rensedistriktet.

4.3 Prøvetaking

Tidspunktene prøvene tas skal være i samsvar med en tidsplan oppsatt på forhånd i internkontrollsystemet. Prøvene skal tas ved mengdeproposjonalt prøvetakingssystem. På grunn av nedleggelsen av renseanleggene har kommunen fått dispensasjon fra akkrediteringskravet i forurensningsforskriftens § 14-11.

4.3 Utslipp fra overløp på transportsystemet

Kommunen skal ha utslippskontroll med faste prosedyrer og rutiner for å minimalisere utslipp fra overløp og for å dokumentere utslipp fra disse. Overløpene inndeles i risikoklasser. Kriterier for tiltak skal utredes i egen tiltaksplan for overløpene. Overløpene klassifiseres i ”røde”, ”gule” og ”grønne” risikoklasser.

Overløpsutslipp i hvert overløp skal minimeres. Handlingsplanen, jfr. kap. 3, følger risikoklassifiseringen.

Generelt krav til overløp som avlaster regnvann.

Med overløp menes her overløp som avleder/avlaster avløp under gitte nedbørsituasjoner.

Krav til tilsyn og dokumentasjon:

Hvert overløp skal fjernovervåkes og ha installert utstyr for:

- registrering av driftstid
- avlastet mengde eller beregning med kalibrerte modeller av overløpene.
- beregning eller måling av utslippskonsentrasjon
- Avløpsøppel skal holdes tilbake.

Ovenfor resipienter som er prioritert sårbare for overløpsutslipp skal utslippene opphøre eller reduseres ved tiltak som fordrøyning og/eller slamavskilling. Det vises for øvrig til beste tilgjengelig teknologi (BAT) skal installeres for å beskytte sårbare vannforekomster. (jfr. § 14-5 i forurensningsforskriften)

Ingen overløpsutslipp skal skape estetiske påvirkning i/ved utslippsstedet. Tiltak skal iverksettes for å hindre dette.

Generelt krav til nødoverløp (trer i funksjon ved feil på anlegget)

Nødoverløp er overløp som normalt ikke skal brukes, og er plassert i et anlegg, basseng eller ledning av sikkerhetsmessige grunner.

For alle nødoverløp skal det være et system for varsling av feil, for eksempel fjernovervåking. Avbøtende tiltak skal iverksettes umiddelbart slik at forurensningen kan begrenses mest mulig inntil feil er rettet.

Alle utslipp fra nødoverløp skal registreres som avvik og forebyggende tiltak skal iverksettes umiddelbart.

Klima:

Økt nedbørintensitet forårsaket av klimaendringer vil føre til økte utslipp fra overløp hvis ikke mottiltak settes inn. Kommunen skal ved målinger og modellberegninger skaffe seg oversikt over utslipp og respons fra nettet på ulike typer regn. Det skal være en målsetting at minst mulig overvann skal føres til det kommunale avløpssystemet slik at overløpsutslippene går ned. Arbeidet med klimatilpasning og risiko skal inngå i arbeidet med miljørisikovurdering, jfr. kapittel 3.

5 OVERSIKT OVER ALLE PUNKTUTSLIPP

Utslippsregnskapet skal oppsummere alle viktige punktutslipp og sendes Fylkesmannen innen 15. 03 hvert år.

Kommunen skal ha oversikt over alle sine punktutslipp til vannforekomster som ikke oppfyller god vannstatus.

Med punktutslipp menes her utslipp fra transportsystemet via driftsoverløp, nødoverløp, overvannsutslipp og større lekkasjepunkter i nettet.

Kommunen skal hvert år utarbeide et utslippsregnskap for de kommunale utslipp innenfor rensedistriktet. Dette inngår i årsrapporten til Fylkesmannen etter standard utslippsskjema som finnes på www.fylkesmannen.no.

Totalfosfor benyttes som parameter ved beregning av totalutslippet.

Utslipp fra driftsoverløp skal måles eller beregnes med antall m³ vannmengde og med målt eller antatt konsentrasjon 1 mg totP pr. liter som et gjennomsnitt. Utslipp fra nødoverløp skal beregnes så nøyaktig som mulig på grunnlag av registrert driftsstans ved pumpestasjoner o.l.

Kommunen skal kartlegge utslippene fra overvannsnettets som grunnlag for helhetlige tiltaksvurderinger. Det må påses at overvannsutslippene ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

Kommunen må inkludere alle tilfeldige og uforutsette utslipp (akutt utslipp) i utslippsregnskapet.

6 RESIPIENTUNDERSØKELSE OG OVERVÅKING

Kommunen skal delta i et samordnet overvåkingsprogram for vannområdene Leira-Nitelva med felles rapportering. Samordnet overvåking skal være på plass innen 2014.

Kommunen skal utføre regelmessige undersøkelser og overvåking av de vannforekomster som berøres av avløpsvann som tillatelsen omfatter. Kommunen har utslipp til Nitelva som inngår i vannområdet Leira-Nitelva. Overvåkingsprogrammene innenfor vannområdene samordnes og tilpasses vannforskriftens føringer. Overvåkingsprogrammet inngår i vannområdets overvåkingsprogram som ferdigstilles innen 2014. Design av overvåkingsprogrammet skjer derfor i samarbeid med de øvrige parter i vannområde og omfatter blant annet stasjonsnett, parametere og frekvensvurderinger avhengig av informasjonsviktighet og type.

7. PLAN FOR REDUKSJON AV FREMMEDVANN OG FORNYELSE AV AVLØPSNETTET

7.1 GENERELT

I følge forurensningsforskriftens § 14-5 skal avløpsnett, uten at det medfører uforholdsmessige store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelig teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til

- a) avløpsvannets mengde og egenskaper,
- b) forebygging av lekkasjer og
- c) begrensnig av forurensning av resipienten som følge av overløp

Kommunen må holde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk bærekraftig teknologi for å begrense utslipp på forurensningsutsatte områder.

7.2. PLAN FOR REDUKSJON AV FREMMEDVANN TIL AVLØPSNETTET

En målrettet handlingsplan for reduksjon av fremmedvann til avløpsnett innen 01.11.2014.

Det skal foretas en helhetlig gjennomgang av de ulike problemtyper inntak og infiltrasjon av uønsket vann (fremmedvann). Hovedvekt skal legges på miljømessige konsekvenser. En målrettet handlingsplan skal utarbeides og siktemålet er å effektivisere ledningsnett for oppsamling og behandling av avløpsvann. Målsetting skal være å minimalisere tilførslene av fremmedvann til det kommunale nettet og bringe avløpet i størst mulig grad frem til effektiv rensing på renseanleggene med minst mulig tap underveis. Å gjennomgå områder for lokal overvannshåndtering i bebygde områder bør være en del av planen. Det bør framgå hvor de prioriterte avløpssonene for fremmedvannstiltak er. Vi forventer at det settes et mål for fremmedvannsandelen av avløpet til renseanlegget.

7.3 PLAN FOR FORNYELSE AV AVLØPSNETTET

Et Fornyelsesprogram for avløpsnettets for perioden 2015-2025 sendes Fylkesmannen innen 01.11.2014

Det bør fremgå hvilken gjennomsnittlig fornyelsestakt på avløpsnettets kommunen skal ha de neste 10 år. Utfra beregnet tilstandsutvikling over tid og ledningsnettdata for øvrig bør det settes opp et mål for hvilken tilstand kommunen ønsker at ledningsnettets skal ha i 2025. Kommunen skal utarbeide en plan for en bærekraftig **fornyelse** av avløpsnettets som viser det fremtidige behovet for fornyelse og gjennomføringen av dette. Planen skal være sammenhengende og omfatte perioden 2015-2025. Kostnadene for fornyelsen av avløpsnettets skal fremgå i planen.

8. PÅSLIPP TIL AVLØPSNETTET

En risikokartlegging av virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnettets skal foretas innen 01.01.2015.

Forurensningsforskriftens § 15 A gir kommunens en viktig rolle som myndighet for påslipp til avløpsnettets utfra bestemte kriterier fastsatt i § 15A-4. Kommunen skal ha en oppdatert oversikt over virksomheter med påslipp til kommunalt nett og vurdere risiko og behov for vedtak om påslippskrav med hjemmel i forurensningsforskriftens kap.15A. Utarbeidelse av bestemmelser for påslipp til avløpsnettets fra virksomheter med blant annet spesifikke krav til forbehandling før påslipp vil være en viktig del av dette arbeidet.

9. KRAV TIL ÅRSRAPPORTERING

9.1 Rapportering til KOSTRA

Kommunen har rapporteringsplikt til staten gjennom KOSTRA systemet innen 15.februar året etter utslippsåret.

9.2 Årsrapport til Fylkesmannen

Årlig egenrapport skal følge kalenderåret og rapporteres elektronisk på standardskjema som finnes på Fylkesmannen.no/skjemabibliotek.

Kommunen skal i årsrapporten til Fylkesmannen innen **15.03** hvert år dokumentere forhold som er av betydningen for Fylkesmannens bedømmelse av om krav i utslippstillatelsen blir oppfylt. Rapporten vil bli viktig for Fylkesmannens arbeid med oppfølging av vannforskriften

Fylkesmannen har utarbeidet en ny mal for årsrapportering som er i samsvar med Kostra-rapportering og fylkeskommunal rapportering knyttet opp mot vannforskriften. Standard skjema finnes på nettside hos Fylkesmannen.no under skjema.

10 INTERNKONTROLL

Kommunen plikter å etablere internkontroll for avløpsvirksomheten i henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Internkontrollen skal bl.a sikre og dokumentere at kommunen overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Kommunen plikter å holde internkontrollen oppdatert. Det skal bl.a kartlegges farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, jfr tillatelsens punkt 4.1. Slike vurderinger skal også inngå i planleggingen av nye anlegg.

11 GENERELLE VILKÅR

11.1 Utslippsbegrensninger og plikt til å redusere forurensning så langt som mulig.

Det er satt økt fokus på utslippskontroll og beregninger av overløpsutslippene fra de mange pumpestasjonene. Forebyggende tiltak for å redusere faren for akutt utslipp må få høy prioritering.

Selv om utslippsrammene overholdes plikter kommunen å redusere utslippene fra ledningsnettene så langt som mulig, jfr punkt 4, 5 og 9.

Kommunen plikter å holde seg oppdatert på avløpsteknologi og benytte de miljømessige best tilgjengelige teknikker som gjelder for denne type virksomhet. Se tillatelsens punkt 8 og 9.

11.2 Ansvarsforhold

Kommunen er ansvarlig for at utslippsbegrensninger overholdes og at avløpsanleggene drives i samsvar med god og anerkjent praksis innen fagområdet.

Denne tillatelsen fritar ikke kommunen for innhenting av tillatelser for andre sider ved bygging og drift av avløpsanleggene, f.eks. arbeidsmiljø, brann og eksplosjonsvern.

Tillatelsen fritar ikke kommunen for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jfr. forurensningslovens § 10, annet ledd.

Kommunen har plikt til å redusere forurensning så langt som mulig, jf 1.7. Kommunen har også plikt til å bidra til å redusere risikoen for at kjemikalier skader miljø og helse.

11.3 Tilsyn

Kommunen plikter å la representanter fra Fylkesmannen eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med avløpsanleggene til enhver tid.

